

SADRŽAJ

- 1. UVOD**
 - 2. EDUKACIJE**
 - 3. PROVEDBA CAP PROGRAMA**
 - 4. EVALUACIJA CAP PROGRAMA**
 - 5. CAP MREŽA**
 - 6. ZAGOVARAČKE AKTIVNOSTI**
 - 7. SUDJELOVANJE NA SKUPOVIMA**
 - 8. EDUKATIVNO – INFORMATIVNI MATERIJALI**
 - 9. MEDIJI O CAP-U**
 - 10. SURADNJA I PARTNERSTVO S
INSTITUCIJAMA**
 - 11. CAP DONATORI 2017**
-
- A decorative graphic featuring three interlocking gears. The top gear is pink and labeled 'SLOBODNO'. The bottom-right gear is yellow and labeled 'SIGURNO'. The bottom-left gear is light purple. Curved arrows in pink and yellow surround the gears, indicating a clockwise flow.

1. UVOD

CAP (Child Assault Prevention - prevencija napada na dijete) program je nastao 1978. u SAD kao odgovor na rastući broj slučajeva nasilja nad djecom. Danas je CAP jedan od najpoznatijih programa prevencije nasilja nad djecom u svijetu i jedan od rijetkih programa koji obuhvaćaju i prevenciju seksualnog nasilja nad djecom. Na inicijativu Udruge roditelja „Korak po korak“ CAP program je 1999. godine uveden u Hrvatske škole i dječje vrtiće.

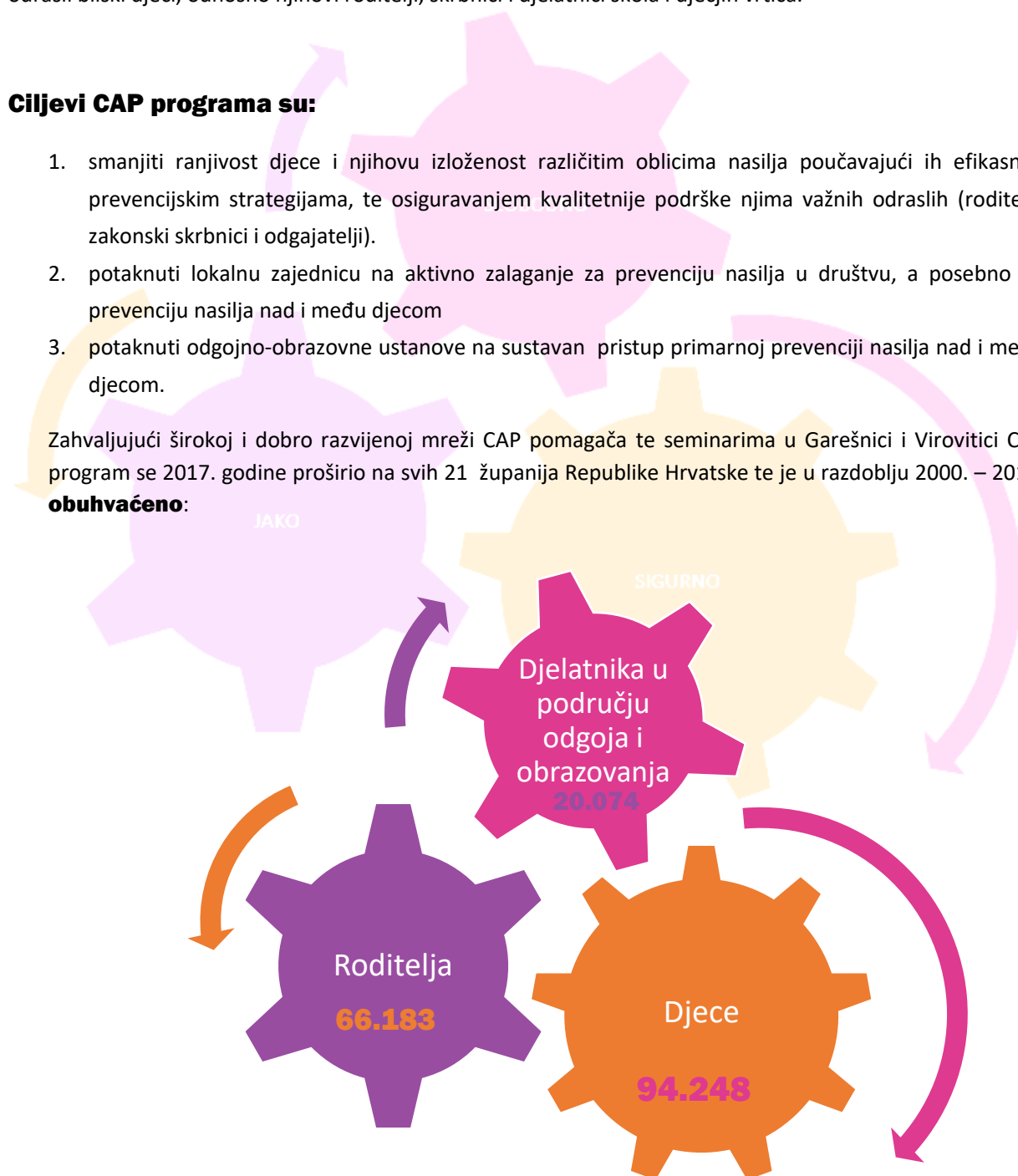
CAP je program primarne prevencije nasilja nad i među djecom. CAP polazi od ideje da je ljudsko pravo svakog djeteta da bude sigurno i zaštićeno od svakog oblika nasilja. Osim djece, CAP radionice polaze i odrasli bliski djeci, odnosno njihovi roditelji, skrbnici i djelatnici škola i dječjih vrtića.

Ciljevi CAP programa su:

1. smanjiti ranjivost djece i njihovu izloženost različitim oblicima nasilja poučavajući ih efikasnim prevencijskim strategijama, te osiguravanjem kvalitetnije podrške njima važnih odraslih (roditelji, zakonski skrbnici i odgajatelji).
2. potaknuti lokalnu zajednicu na aktivno zalaganje za prevenciju nasilja u društvu, a posebno na prevenciju nasilja nad i među djecom
3. potaknuti odgojno-obrazovne ustanove na sustavan pristup primarnoj prevenciji nasilja nad i među djecom.

Zahvaljujući širokoj i dobro razvijenoj mreži CAP pomagača te seminarima u Garešnici i Virovitici CAP program se 2017. godine proširio na svih 21 županija Republike Hrvatske te je u razdoblju 2000. – 2018.

obuhvaćeno:

CAP program je verificiran od strane Ministarstva znanosti, obrazovanja i športa. Na taj način provedba programa uvodi se u školski kurikulum te se učiteljima priznaje u radno zaduženje. Od školske godine 2012./2013. godine uveden je Kurikulum **Zdravstvenog odgoja** koji predviđa 4 temeljne cjeline: Živjeti zdravo, Prevencija nasilničkog ponašanja, Prevencija ovisnosti te Spolna/rodna ravnopravnost i spolno odgovorno ponašanje. Velikom dijelu sadržaja Kurikuluma, komplementaran je CAP program prevencije nasilja nad djecom te ga dio CAP timova provodi kao doprinos provedbi programa Zdravstvenog odgoja.

Udruga provodi sljedeće varijante CAP programa:

- **Osnovni CAP**
- **Predškolski CAP**
- **TeenCAP**
- **CAP za djecu s razvojnim teškoćama**

2. EDUKACIJE

Na CAP seminarima educiraju se budući CAP pomagači koji će provoditi CAP u odgojno obrazovnim institucijama obrazujući tako druge odgojne obrazovne djelatnike, roditelje i djecu.

Tijekom 2017. godine održana su 2 predškolska seminaru u Zagrebu, 3 seminaru za Osnovni CAP – u Garešnici, Virovitici i Velikoj Gorici te 2 Teen CAP seminaru - u Zagrebu i Osijeku.

Predškolski Cap

91 sudionik

Trenerice:

**Ksenija Ranogajec
Benaković**

Tina Budić

Osnovni CAP

106 sudionika

Trenerice:

Garešnica

Sanja Brajković i Dijana Toljanić

Velika Gorica

Marija Maljković i Marina Trbus

Virovitica

Vesna Žilić i Tanja Tuhtan Maras

Teen CAP

60 sudionika

Trenerice:

Osijek

Sanja Brajković i Marina Trbus

Zagreb

Dijana Toljanić i Vesna Orešković

3. PROVEDBA CAP PROGRAMA

4. EVALUACIJA CAP PROGRAMA

Kako bismo utvrdili učinke i uspješnost CAP programa, Udruga je tijekom školske godine 2016./2017. u 4 škole na području grada Zagreba uz provedbu TeenCAP programa prevencije nasilja nad i među mladima provela i evaluaciju učinka u 3 točke mjerenja – 0. mjerjenje (prije početka provedbe programa; 1. mjerjenje – neposredno nakon provedbe programa i 2. mjerjenje – s 3 mjeseca odmakom od provedbe programa).

Evaluacija učinka mjerena je putem tri upitnika koji su konstruirani za potrebe evaluacije. Upitnicima se ispitivala promjena u znanjima i stavovima o zlostavljanju i zanemarivanju te seksualnom uznemiravanju/zlostavljanju, poznavanju oblika seksualnog uznemiravanja/zlostavljanja, spremnost na prijavu seksualnog uznemiravanja/zlostavljanja te znanje o strategijama prevencije i obrane. Upitnik za mlade sadržavao je i set pitanja o tome kome bi prijavili seksualno uznemiravanja/zlostavljanje.

Ovdje citiramo zaključke izvještaja stručnog tima na čelu s **dr.sc. Martinom Ferić**, profesoricom s Edukacijsko-rehabilitacijskog fakulteta u Zagrebu:

„Evaluacija učinka programa – komponenta za mlade - pokazuje kako program ima učinak na znanje o vlastitim pravima, samopouzdanje te znanje i stavove o seksualnom uznemiravanju/zlostavljanju. Isto tako, nakon sudjelovanja u programu učenici prepoznaju neke oblike seksualnog uznemiravanja/zlostavljanja. Učenici u programu naučili razumjeti (pojmove) i prepoznati neke oblike ponašanja kao seksualno uznemiravanje/zlostavljanje. Posebno je značajno da nakon programa više prepoznaju oblike seksualnog uznemiravanja (poput šale seksualnog sadržaja, nazivanje imenima (npr. „maci“, „droljo“, „faco“) s obzirom na činjenicu da je veće vjerojatnost da će njima biti izloženi. Drugi važan rezultat je činjenica da vjerojatnost da bi prijavili iskustvo (osobno i/ili iskustvo prijatelja/ice) prati razumijevanje i prepoznavanje oblike seksualnog uznemiravanja/zlostavljanja. Sljedeći značajan rezultat koji govori o učinku programa je podatak da su učenici nakon programa izvijestili o boljem znanju o 11 od 12 strategija koje su poučavane u programu. Iz navedenog je moguće zaključiti kako program pokazuje visoku učinkovitost u poučavanju o strategijama prevencije/obrane od seksualnog uznemiravanja/zlostavljanja.“

I ostale evaluacije u ovih 16 godina dosljedno pokazuju visoko zadovoljstvo roditelja, djelatnika a najviše djece s programom.

5. CAP MREŽA

2. CAP Konferencija

Udruga roditelja "Korak po korak" 24. i 25.04. uz podršku Ministarstva znanosti i obrazovanja te Ministarstva za demografiju, obitelj, mlade i socijalnu politiku Republike Hrvatske, održala je **2. CAP Konferenciju** "Vrijeme da zaustavimo nasilje nad djecom" u Zagrebu.

Jedna sudionica je zaključila: "**Kad ne znaš što da radiš i kako da se suprostaviš nasilniku, pogledaj u udžbenik CAP-a, tamo su svi odgovori**" što su prisutni pozdravili velikim pljeskom.

Na konferenciji su predstavljeni su i neki noviteti kao što je modernizacija praćenja provedbe kroz **CAPIS** bazu koju je u sklopu diplomskog rada izradio student Fakulteta elektrotehnike i računarstva, **Željko Baranjek** pod mentorstvom doc.dr.sc. **Igora Mekterovića**. Krajem ove godine krenula korištenje CAPIS-a krenulo je u pilot fazu, a tijekom 2018. očekujemo punu provedbu praćenja kroz CAPIS.

Svi sudionici i sudionice Konferencije izrazili su svoje veliko zadovoljstvo sadržajem i raspravom Konferencije te iskazali još veću motivaciju za nastavak rada u CAP programu s ciljem da sva djeca budu sigurna, jaka i slobodna. Također, usuglašeno je da će se tijekom 2017. i 2018. godine snažnije raditi na 2. cilju CAP programa:

- Potaknuti lokalnu zajednicu da sprječavanje nasilja među ljudima, a posebno zlostavljanja djece, prepozna kao svoj važan cilj i nastojanje, a što je sukladno i ciljevima održivog razvoja.

6. ZAGOVARAČKE AKTIVNOSTI

Kampanja: „Reagirajte na nasilje svaki put, a prevenirajte sljedeći“

Udruga roditelja "Korak po korak" i ove godine provela je kampanju s ciljem prevencije nasilja nad djecom pod sloganom "**Reagirajte na nasilje svaki put, a prevenirajte sljedeći!**" od **15. do 20. studenog** 2017. godine. Kampanja se provela u a u sklopu projekta **Sigurni od nasilja!** uz podršku Grada Zagreba.

Kampanju smo proveli u suradnji sa **Savezom gluhih i nagluhih Grada Zagreba**. Mladi s poteškoćama sluha kreirali su video uratke putem kojih su nas informirali o načinima prevencije nasilja.

Ova kampanja oslonila se na aktualnu kampanju UN-a **High Time to end violence 2030** koja je nastala s ciljem stvaranja sigurnog okruženja za odrastanje svakog djeteta. UN Kampanja potiče na iskorjenjivanje svih oblika nasilja nad djecom do 2030. godine, ukazujući na štetne posljedice koje nasilje ima na rast i razvoj djeteta, ali i na okolinu.

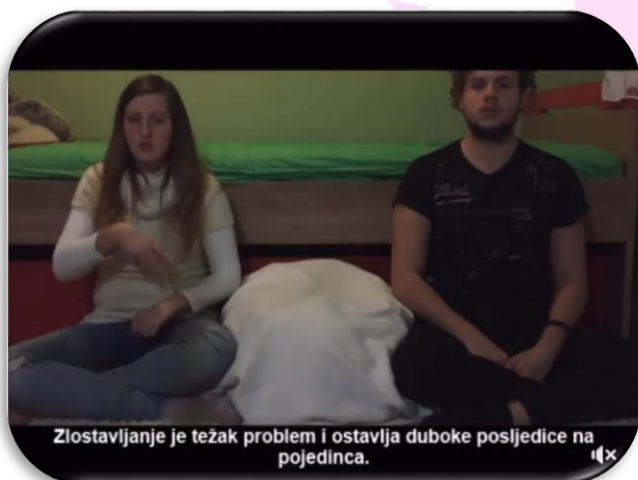
REAGIRAJTE NA NASILJE
SVAKI PUT,
A PREVENIRAJTE SLJEDEĆI!

Istraživanja pokazuju kako
djeca s intelektualnim
teškoćama imaju 4 do 10
puta veće šanse da postanu
žrtve nasilja nego djeca bez
invaliditeta

UDRUGA RODITELJA KORAK PO KORAK
SAVEZ GLUHIH I NAGLUHIH GRADA
ZAGREBA

Prema nama gluhihima još uvijek postoje predrasude i
diskriminacija zato što komuniciramo malo drugačije od
ostalih.

Zlostavljanje je težak problem i ostavlja duboke posljedice na
pojedince.

MODNO

REAGIRAJTE NA NASILJE
SVAKI PUT,
A PREVENIRAJTE SLJEDEĆI!

Svako peto dijete izjavljuje
da je nekoliko puta ili često
primalo uvredljive poruke ili
komentare putem
Facebooka*

*HRABRI TELEFON I POLIKLINIKA ZA ZAŠTITU
DJECE GRADA ZAGREBA, 2014.

UDRUGA RODITELJA KORAK PO KORAK
SAVEZ GLUHIH I NAGLUHIH GRADA
ZAGREBA

JAKO

REAGIRAJTE NA NASILJE
SVAKI PUT,
A PREVENIRAJTE SLJEDEĆI!

35% mladih procjenjuje da
ih je netko seksualno
uznemiravao putem
Interneta*

**OSNAŽIMO PRAVA DJECE DA BUDU SIGURNA*,
UR KORAK PO KORAK, 2014.

UDRUGA RODITELJA KORAK PO KORAK
SAVEZ GLUHIH I NAGLUHIH GRADA
ZAGREBA

Odrasli često puta znaju odmahnuti rukom kada ih mi tražimo
da poštuju naša prava.

Radionice i Okrugli stolovi „Iskorijenimo nasilje nad djecom. Provedimo riječi u djela!

Kroz mjesec lipanj, Udruga roditelja "Korak po korak" nastavila je s aktivnostima koje sufinanciraju **Ministarstvo za demografiju, obitelj, mlade i socijalnu politiku** te **Ministarstvo znanosti i obrazovanja** a koje su doprinos **Globalnim održivim ciljevima** te **Kampanji UN-a** pod nazivom: **Iskorijenimo nasilje nad djecom. Provedimo riječi u djela!**

U 5 gradova: **Virovitici, Vukovaru, Petrinji, Rešetarima i Garešnici** organizirani su okrugli stolovi, odnosno radionice u 5 gradova na kojima je sudjelovalo **110 odgojno-obrazovnih suradnika**.

Ove aktivnosti imale su za cilj poboljšati uvid u složeni problem nasilja nad djecom, raspraviti kako smanjiti pojavnosti različitih oblika nasilja, što učiniti kad se zlostavljanje djeteta razotkrije, ukazati na važnosti preventivnog djelovanja u zajednici te predstaviti CAP program prevencije nasilja nad djecom.

Zajedno sa stručnjacima različitih profila (učitelja, stručnih suradnika, socijalnih i zdravstvenih radnika te policijskih i pravosudnih službenika) potaknuli smo raspravu o mogućnostima poboljšanja kapaciteta lokalne i regionalne zajednice za preventivni rad i kvalitetnije ostvarivanje prava djece na zaštitu od nasilja.

7. SUDJELOVANJE NA SKUPOVIMA

ISPCAN Konferencija

Voditeljica CAP programa Marina Trbus sudjelovala je na 15. Europskoj Konferenciji Društva za prevenciju nasilja i zanemarivanja djece (International Society for Prevention of Child Abuse & Neglect - ISPCAN) koja je održana u Haggu, Nizozemska, od 01. do 04. listopada 2017. godine.

Na konferenciji su predstavljeni rezultati Evaluacije CAP programa s ciljem razmjene iskustava u području prevencije i tretmana zlostavljanja i zanemarivanja djece i mladih. Rezultate smo prikazali kao poster prezentaciju pod naslovom *Impact evaluation of Child Assault Prevention Program for Teens – pilot study* na Interes za predstavljanje projekta je bio velik te su

sudionici su prepoznali kontinuirane napore koje udruga provodi na ovako sustavan način u suradnji s odgojno obrazovnim ustanovama te drugim relevantnim dionicima u području zaštite prava djece uz to koristeći znanstvene metode praćenja učinka programa.

Interes za dijeljenje iskustva u provedbi CAP programa bio je vrlo velik, te smo tako započeli suradnju s predstavnicima University of Warwick iz Malte i University of Fort Hare iz South Africa. Završno, dodana vrijednost ovog sudjelovanja na skupu je predstavljanje rada udruge te doprinos promociji organizacija civilnog društva kao ključnih dionika u rješavanju problema na nacionalnoj i globalnoj razini.

25. Godišnja Konferencija Hrvatskih Psihologa

Na 25. Godišnjoj Konferenciji Hrvatskih Psihologa održanoj u Zadru početkom studenog 2017. godine Udruga Roditelja „Korak po korak“ organizirala je Okrugli stol na kojem su predstavnici GOOD inicijative prikazali primjere dobre prakse te otvorili temu izazova uvođenja zdravstvenog i građanskog odgoja.

Okrugli stol imao je za cilj prikazati doprinos stručnih suradnika iz odgojno-obrazovnih institucija te stručnjaka iz civilnog društva u jačanju kapaciteta odraslih te djece i mladih u području ljudskih prava i demokratizacije društva. Na okruglom stolu predstavljeni su različiti programi te potaknuta rasprava o iskustvima iz tih programa.

U sklopu okruglog stola prikazan je primjer iz DV medo Brundo iz Zagreba u kojem se već 8 godina kontinuirano i uspješno provodi predškolski CAP program.

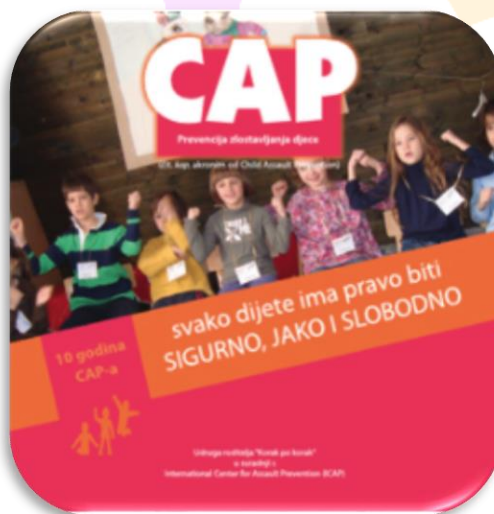
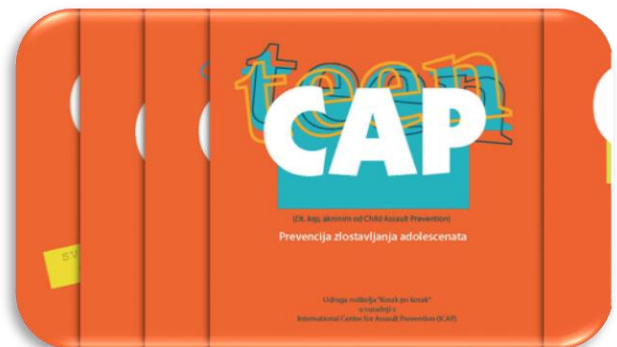
Premijera filma Trampolin

Prepoznati kao važan dionik u području prevencije nasilja 8. ožujka 2017. godine bile smo na premijeri odličnog filma – TRAMPOLIN. Redateljica Katarina Zrinka Matijević napravila je film u kojem se paralelno prate sudbine tri mlade žene: sedmogodišnje djevojčice Line, tinejdžerice Nike i žene u srednjim godinama Nikoline. Radnja filma obrađuje vrlo aktualnu temu obiteljskog zlostavljanja iz prizme dobrostojećih majki koje zlostavljaju vlastitu djecu... Naša je preporuka: svakako pogledati!

8. EDUKATIVNO – INFORMATIVNI MATERIJALI

Svi materijali dostupni su na
www.udrugaroditeljakpk.hr

9. MEDIJI O CAP-U

Kroz provedbu aktivnosti CAP programa, aktivno se zalažemo za smanjenje nasilja nad djecom i smanjenje ranjivosti djece na sve vrste nasilja. Putem medija trudimo se doprijeti do što većeg broja ljudi i podizati svijest šire javnosti o važnosti pravodobne prevencije nasilja.

U 2017. godini Udruga roditelja „Korak po korak“ više je puta predstavila svoje aktivnosti putem radija, televizije, tiskanih i elektroničkih medija, a ovdje navodimo medijske nastupe povezane s CAP programom prevencije nasilja. Ukupno je objavljeno **18 članka u tiskanim i elektroničkim medijima, 2 priopćenja za javnost, te 16 objava na web stranici udruge, 3 TV i 5 radijskih nastupa.**

O svim aktivnostima i novostima na projektu, Udruga kontinuirano obavještava i informira javnost putem Facebook i web stranice udruge: www.udrugaroditeljapk.hr

Nasilje nad djecom i provedimo riječi u djela
15.11.2017.

U OŠ Vladimir Nazor održan okrugli stol na temu "Nasilje nad djecom"
15.11.2017.

U Europskoj uniji jedno od petoro djece žrtva je seksualnog nasilja
15.11.2017.

Kako znati da vam je dijete žrtva nasilja na internetu
15.11.2017.

Reagirajte na nasilje svaki put, a prevenirajte sljedećil
15.11.2017.

10. SURADNJA I PARTNERSTVO S INSTITUCIJAMA

Zahvaljujemo brojnim **suradnicima, partnerima i institucijama** koje su svojim aktivnostima doprinijele ciljevima i misiji Udruge roditelja „Korak po korak“:

- školama, vrtićima, centrima za odgoj i obrazovanje koji provode CAP
- Savezu gluhih i nagluhих grada Zagreba
- OŠ Garešnica ; OŠ Eugena Kumičića, Velika Gorica; OŠ Vladimira Nazora, Virovitica; OŠ Mladost, Osijek i OŠ Ivana Cankara, Zagreb.
- DV Medo Brundo, Zagreb

11. CAP DONATORI 2017.

- Grad Velika Gorica
- Grad Gospić
- Grad Zagreb
- Grad Rijeka
- Osječko – baranjska županija
- Grad Pula
- Ministarstvo za demografiju, obitelj, mlade i socijalnu politiku
- Koprivničko-križevačka županija

JAKO

www.udrugaroditeljakpk.hr URNO

info@udrugaroditeljakpk.hr

01/4855 578

FB: UR.KpK